
Křehký slib

Ráno je stejně nejkrásnější část dne,“ pomyslela si Karin, když se opřela do těžkých zdobených dveří budovy sbírek Vídeňské univerzity, kde pracovala. Dubové dveře záúpěly, jako by už dál nemohly vykonávat službu, kterou jim člověk přisoudil před více než osmdesáti lety. Karin stačilo jen protáhnout se skulinou a vyběhla po proslapaných pískovcových schodech do druhého patra.

Pak došla na konec chodby s vysokým klenutým stropem, která se v zimě vůbec nedala vytopit. Poslední dveře a nejmenší místnost na patře, to bylo její království. Bylo tak malé, že se tam kromě roky používaného psacího stolu a zánovní vestavěné skříně, která zabírala celou jednu stěnu, vešlo už jen umyvadlo se stolkem na varnou konvici a hrnky. Okno vedlo přímo do botanické zahrady, a když si stoupla na špičky, zahlédla přes koruny stromů i část Belvederu a jeho zahrad, kudy každý den spěchala do práce. Tuhle komůrku by za nic nevyměnila! Poskytovala jí naprosté soukromí a klid na práci, který tolik potřebovala. Často tady trávila celé dny až do noci a cestou domů se divila, jak zase utekl další den.

Schůzku s profesorem Rilkeem měla v osm hodin. Vzhledem k častým exkurzím do terénu, dostatku pohybu a neustálému kontaktu s mladými posluchači univerzity byl velmi svěží a nevypadal na víc než šedesát, ačkoliv se mu blížila sedmdesátka. Mladistvý vzhled mu dodávala i jeho vzpřímená štíhlá postava, živý pohled tmavě hnědých očí a nezdolný optimismus. Na chodbách se nedal přehlédnout jeho bílý plášť, pod nímž měl obvykle košili s motýlkem, které pravidelně střídal. Na katedře systematické botaniky pracoval už od studií na zdejší univerzitě, a přestože dostal bezpočet nabídek z jiných vysokých škol, nikdy se své alma mater nezpronevěřil.

Karin popadla blok a tužku, zastavila se u malého zrcadla nad umyvadlem a upravila si vlasy stažené do culíku. Za chvíli už klepala na bíle natřené, trochu oprýskané dveře na druhém konci chodby.

„Vstupte,“ ozvalo se. Karin zastudila v dlani mosazná klika a ocitla se v místnosti mnohem větší, ale také mnohem zaplněnější, než byla ta její. O téměř pětáctyřiceti letech intenzivní práce profesora Rilkeho svědčily spousty knih, skript, publikací, nákresů a herbářových položek. Našlo by se tady i několik typů mikroskopů od historických až po ty nejmodernější, samozřejmě nezbytný počítač, dalekohled, několik fotoaparátů a dalších pomůcek potřebných k botanickým výpravám. Stoly a skříně pocházely z konce devatenáctého století a profesor bránil tyto kusy univerzitní historie jako lev, přestože mu již nesčetněkrát nabízeli nábytek nový.

„Zdravím, paní kolegyně! Posadte se, prosím...“ profesor pokynul rukou k několika židlím a uvědomil si, že jsou všechny zavalené nejrůznějšími papíry a odbornými časopisy. „Ále co, třeba sem.“ Rukou smetl kupu papírů z jedné židle na zem.

„Dobrý den, pane profesore. Chtěl jste se mnou mluvit.“ Karin se posadila.

Profesor si posunul na nose brýle a usmál se. „Mám pro vás dobrou zprávu. Grant na mapování orchidejí na území Rakouska byl naší katedře schválen.“

Karin skoro nadskočila na židli a radostně vyhrkla: „To je bezva! Tedy vlastně – gratuluju! Ale co já...?“ Nedořekla.

Rilke jí hned vpadl do řeči. „Co vy? Pokud se nepletu, píšete disertační práci s názvem – počkejte...“ zamračil se.

„Charakteristika a rozšíření rodu *Orchis* v Rakousku,“ doplnila Karin.

„No vidíte. A kdo jiný by se měl na využití grantu podílet než vy, naše současná největší odbornice na vstavače! Jakkpak jste daleko?“ vyzvídal Rilke.

„Všechny podklady k druhům rodu *Orchis* už mám, zpracovávám jen poslední – *Orchis spitzelii*. A tam se vyskytl trochu problém. Je zřejmé tak vzácná, že nemůžu skoro nic najít ani v univerzitní knihovně, ani v archívu,“ posteskla si Karin.

„Tak *Orchis spitzelii*, říkáte. Hmm, vstavač Spitzelův. Pokud vím, našli ji někde v Salzbursku, ale to už je asi třicet let. Od té doby jsem o ní ne-

slyšel,“ zamyslel se profesor. „Zkuste o ní sehnat ještě nějaké informace a já zařídím ostatní.“

„Co ostatní?“ nechápala Karin.

„No přece terénní výzkum, když už jsme na něj ten grant dostali! Připravte se, pozítří odjíždíme do Berchtesgadenských Alp,“ prohlásil rezolutně Rilke.

„Já ale takhle hned nemůžu...“

„Proč nemůžete? Co vám v tom brání?“

„No, já nevím, já...“, znejistěla Karin.

Rilke se na ni dlouze zadíval a soucitně řekl: „Já vím, že jste to měla v posledních měsících hodně těžké, Karin. Ale nemůžete se pořád uzavírat do sebe. A tady se vám navíc nabízí úžasná příležitost k výzkumu, který bude určitě významnou součástí vaší práce. Neměla byste si to nechat ujít. Další takovou šanci už mít nebudete. Orchideje kvetou právě teď. Tak co? Jdete do toho?“

Karin stiskla rty a nepřítomně zírala z okna.

„Tak si to rozmyslete a odpoledne mi dejte vědět, zda se expedice zúčastníte. To je vše,“ zakončil profesor trochu příkře.

„Děkuju,“ přiškrčeně zamumlala Karin a opustila profesоровu pracovnu. V hlavě se jí znovu začaly jako už tolikrát přehrávat události, které by ráda úplně vymazala z paměti. Byl prosinec loňského roku, roku plného příslibů a očekávání.

Karin vytūkala známé číslo. „Eriko? Neruším?“

„Ahoj, tak co, jak to vypadá? Už se Jan vyjádřil?“ vyhrkla dychtivě.

„Holka, něco se asi bude dít. Dnes mě pozval na večeři do nobl podniků, a tak bych řekla, že má něco za lubem. V každém případě si prý mám obléknout něco hezkého!“

„To vypadá nadějně! A co si vezmeš?“

„Asi ty žluté koktejlky, co jsem měla na tvé svatbě. Nemám moc z čeho vybírat,“ posteskla si Karin.

„Ale to je dobrá volba! Jsi v nich kočka, mohla bys být na titulce toho... no... to je jedno,“ zasmála se Erika. „Však jsem si říkala, jestli jsi nebyla hezčí než nevěsta!“ poškádlila svou nejlepší kamarádku.

„To bych si nikdy nedovolila!“ ozvala se naoko pobouřeně Karin.

„Jo, jo, to si říká kamarádka! Ale vážně. Určitě si ty šaty vezmi. A proboha, doufám, že si zase nestáhneš vlasy do toho hrozného culíku!“

„Na odpoledne jsem objednaná ke kadeřníkovi,“ ohradila se trochu dotčeně Karin. „Stačí?“

„Sláva! Držím ti palce a pak zavolej. Budu chtít slyšet všechno do nejmenších podrobností! Musím končit. Dvojčata se probouzejí. Tak zlom vaz!“ V mobilu se ozval oznamovací tón.

„Takhle je to od té doby, co se vám narodila dvojčata. Potřebuju morální podporu, a ty místo toho položíš telefon. Ach jo,“ posteskla si Karin do něměho sluchátka.

Už od včerejšího večera, kdy ji přítel pozval, byla trochu nervózní a roztěkaná. S Janem spolu chodili šest let. Po promoci nastoupil do vídeňské nemocnice Maria Hilfe Medical Care a ve svých jednatřiceti letech se tam stal nejmladším zástupcem primáře neurologie v celém Rakousku. Medicínu měl v krvi. Oba jeho rodiče rovněž pracovali jako lékaři: matka byla obvodní lékařkou pro děti a mládež, otec vedl rehabilitační ústav ve Štýrském Hradci. Jediný syn Jan zvolil stejné zaměření jako otec a kliniku měl po čase převzít. Takové byly plány mladého, velmi atraktivního lékaře, který svým zjevem i chováním okouzloval nejen pacientky, ale ženy vůbec. Pravidelně trávené hodiny v posilovně udělaly své, o zbytek se postaraly úžasně modré oči a husté blond vlasy, které mu mohla závidět nejedna žena.

Ne, v jeho životě nebyla jen Karin. Příležitostí se Janovi v nemocnici i jinde nabízelo dost. O mladého, zajištěného a ještě ke všemu hezkého lékaře s nadějnou budoucností byl velký zájem. Ačkoliv jeho vedlejší milostná dobrodružství byla velmi vzácná, vždycky ho nakonec mrzelo, že nedokázal odolat. Karin měl opravdu rád a nechtěl jí ublížit ani ohrozit jejich vztah. Proto každý takový náhodný vztah nekompromisně a hlavně rychle ukončil.

Jan s poslední milenkou se mu to ale až tak úplně nepodařilo. Přestože jí dal jasně najevo, že už o ni nemá zájem, nevzdala se a neustále ho bombardovala výčitkami, psala mu esemesky a volala a navrhovala další setkání, protože si to přece musejí všechno vysvětlit. Jan se divil, jak mohl být tak hloupý a dát jí na sebe číslo telefonu a e-mailovou adresu. Když

byl s Karin, raději mobil vypínal a rychle si pořídil další pro služební účely.

Rozhodl se řešit situaci radikálně. Nenápadně si zjistil velikost Karinina prstýnku a vybral v nejlepším klenotnictví nádherný zásnubní prsten od Cartiera. Byl z platiny, osazený jedním velkým pětikarátovým diamantem, který doplňovalo po jeho obvodu několik menších. Dlouho odkládané pozvání na večeři naplánoval na páteční večer. A na víkend stejně plánovali odjet za Janovými rodiči, tak jim své zasnoubení oznámí.

Karin si vzala taxi. Venku bylo kolem nuly, mnohde ještě ležely zbytky sněhu a v botách s vysokými podpatky by se jí po nerovné dlažbě ze žulových kostek šlo špatně. Neměla zájem riskovat, že jí po náledí ujede noha. Taky by mohla skončit na příjmu v Janově nemocnici.

Portýr jí otevřel dveře restaurace a mladá žena se vydala do šatny, aby si odložila černý vlněný kabát a šálu. „Dobrá večer, madam. Máte rezervaci?“ oslovil Karin jeden z číšníků.

„Ano, doktor Winter. Přišla jsem o trochu dřív,“ oznámila Karin. Číšník ji uvedl k jednomu z volných stolů. Na takový luxus nebyla zvyklá, s Janem podobné podniky nevyhledávali. Jen když si šli posedět po koncertu nebo opeře s Janovými rodiči, a i to bylo vzhledem k časovému rozvrhu všech zúčastněných velmi vzácné.

Přepych, který Karin obklopoval – pohodlné židle, podobající se spíš křeslům, velký stůl s bělostným ubrusem a naaranžovanými ubrousky, sklenicemi a příbory, omamně vonící čerstvé květiny ve váze a blýskavý třpyt lustrů z českého křišťálu, byl opravdu okázalý. Poté, co od ní číšník přijal objednávku na sklenici vody a odporoučel se, nenápadně se rozhlédla po okolí. V tuto dobu se restaurace zaplňovala a za chvíli už byly všechny stoly obsazené. Dámy většinou ve večerních toaletách, pánové v oblecích, všude zněl šum tichého hovoru a vznášela se vůně parfémů. Číšníci rychle proplouvali restaurací a hostům servírovali jídlo i nápoje. Karin byla tak zaujatá pozorováním ruchu v restauraci, že ani nepostřehla, jak čas pokročil. Z úvah, kdo asi co dělá a kolik let se ženám podařilo dokonalým mejkapem zakrýt, ji vytrhl číšník dotazem na další objednávku. Karin se zděšeně podívala na hodinky.

„Já... přítel už tu měl dávno být. Ráda bych počkala s objednávkou na něj. Prosím, přijďte za okamžik, zjistím, co se děje.“

Že se občas Jan opozdil, bylo vzhledem k jeho povolání celkem normální. Vždycky ale zavolal nebo poslal zprávu. Karin nevěděla, co si má myslet. Na mobilu navolila Janovo číslo. Nedostupný. Zkusila zavolat na jeho oddělení do nemocnice.

„Pan doktor Winter odešel už před tři čtvrtě hodinou,“ dostala stručnou informaci od hlavní sestry. Kam měl pan doktor namířeno, nevěděla. Jen si všimla, že byl v obleku a měl velikou kytici.

„Jé, to jsem asi neměla říkat, že?“ zarazila se.

Karin přemítala, na koho se obrátit. Nakonec se rozhodla, že ještě chvíli počká, a objednala si sklenku bílého vína. Dnes to venku docela klouže a Jan mohl mít potíže v hustém dopravním ruchu, který ve Vídni každý pátek panoval. Upíjela lahodné vychlazené víno a přemýšlela, co mohlo Jana zdržet a hlavně proč neposlal zprávu. Tak se na dnešní večer těšila, tolik času věnovala tomu, aby byla v Janových očích co nejkrásnější. Jaké to asi bude? Jak ji požádá o ruku? Klekne si jako ti zamilovaní ve filmu, nebo se jen nakloní a políbí jí ruku? Ne, vezme obě její ruce do svých pevných dlaní, zadívá se jí hluboko do očí a řekne... Proud myšlenek o tom, co ji dnes večer čeká, přerušila vyzváněcí melodie mobilu. Několik hostů pohoršeně pohlédlo jejím směrem. Konečně! To bude Jan.

„Karin Hoffmannová? Jste příbuznou doktora Jana Wintera? Má vás v dokladech uvedenou jako osobu blízkou,“ ozval se v telefonu neosobní ženský hlas.

V Karin hrklo:

„Osobu blízkou? Jsem jeho přítelkyně. Stalo se něco?“

„Doktor Winter měl před půlhodinou těžkou autonehodu. Přijali jsme ho na oddělení ARO.“

Karin zbledla a zalapala po dechu. „A jak na tom je?“

„Nezlobte se, po telefonu informace o stavu pacientů nesdělujeme. Jen vám mohu říct, že rodiče pana Wintera již byli informováni a jsou na cestě do nemocnice.“

„Takže ho můžu navštívit?“ ujistila se Karin.

Telefon se na chvíli odmlčel. „Přijet samozřejmě můžete. Naše oddělení je hned u vjezdu do areálu vlevo.“

Karin zamávala na číšníka: „Zaplatím. Přítel měl autonehodu, musím za ním do nemocnice. Tady máte.“ Položila na stůl bankovku, která podle

jejího odhadu za jednu sklenici vody a nedopitou sklenku bílého musela bohatě stačit.

Vyběhla před restauraci a zuřivě mávala na projíždějící taxi. Kdyby jí portýr na poslední chvíli před nástupem do vozu nepodal kabát a šálu, vůbec by nevěděla, že je nechala v hotelové šatně. Taxikáři udala adresu nemocnice a zabalila se do kabátu, protože ji roztrásla zima. Hlavou se jí honily hrůzné obrazy Jana s polámanými končetinami, zkrvavenou hlavou, sténajícího bolestí tak, jako to občas viděla při svých návštěvách v nemocnici.

„Mohl byste jet rychleji?“ požádala taxikáře.

„Za normálního počasí určitě, ale pěkně to klouže. Chcete dojet v pořádku, ne?“ otočil se na ni taxikář.

„A... ano, samozřejmě. Promiňte,“ skoro omluvně řekla Karin.

Za pár minut taxikář prohlásil: „No, vidíte. Ani to tak dlouho netrvalo. Bude to za dvanáct eur padesát.“

Karin třesoucími se prsty vylovila z peněženky požadovaný obnos a s úlevou zabouchla dveře taxíku. Pak prolétla hlavní bránou nemocnice a zabočila podle návodu vlevo k pavilonu anesteziologicko-resuscitačního oddělení. Před recepcí byla fronta a nervózně přešlapující Karin měla co dělat, aby se na všechny nerozkřikla, že ona přece pospíchá, ať ji pustí dopředu. Když se dostala na řadu, oznámila, koho hledá. Recepční se na ni s účastí podívala a požádala kolegyni:

„Trudí, dojde pro pana primáře. Někdo chce na návštěvu k panu doktoru Winterovi. A vy se, prosím, posadte. Chvilí to potrvá,“ obrátila se na mladou ženu.

„Ale vy mi nerozumíte,“ rozplakala se Karin. „On měl autonehodu, volali mi od vás. Já ho musím vidět. Je prý těžce zraněný.“ Slzy se jí koulely po tváři a ramena se otřásala vzlyky.

„Pojďte, prosím, za mnou. Nechcete sklenici vody?“ Mateřsky vyhlížející sestra středního věku se Karin ujala a usadila ji v zadní části recepcí v odpočinkové zóně.

„Vy víte, co mu je!“ prohlásila Karin a chytla sestřinu ruku, která jí podávala sklenici, tak prudce, až voda vyšpláchla. Sestra odvrátila pohled.

„Proč mi nechce nikdo nic říct?“ zaúpěla Karin.

„Dobrý den. Jsem primář Klestil. Vy jste přišla kvůli doktoru Winterovi?“ ozval se autoritativní hlas primáře oddělení ARO.

Karin usazenými očima vzhledla do vážné tváře: „Ano. Jsem Karin Hoffmannová, jeho přítelkyně. Volali jste mi. Prosím, je Jan v pořádku?“

„Pojďte. Zavedu vás za jeho rodiči, pak se na něj můžete podívat.“ Primář vzal Karin kolem ramen a odváděl ji kamsi do hloubi chodby.

Karin šeptala nechápavě: „Za rodiči? A proč? Podívat se na něj?“

Klopýtala vedle své opory a zmateně se rozhlížela. Primář ji uvedl do místnosti, kde na polstrovaných zelenobílých nemocničních židlích seděli v objetí manželé Winterovi. Jan Winter starší měl hlavu skloněnou, Zilke ji měla zaborenou na manželových prsou a celá se chvěla. V místnosti bylo nepřirozené ticho. Při Karině příchodu zvedl hlavu jen Janův otec. Z jeho ztrhané tváře se Karin rozklepala kolena.

Potichu řekl: „Jan je mrtvý, Karin. Zemřel krátce po převozu do nemocnice.“

Karin vytržštěně pohledem klouzala z jednoho na druhého. „Co, cože je? To není možné! Čekala jsem na něj, pozval mě na večeři do restaurace. To bude nějaký omyl. Kde leží? Chci ho vidět!“

Zilke zvedla hlavu a utrápenými očima plnými slz natáhla ke Karin ruku, v níž svírala malou, tmavě modrou sametovou krabičku.

„To ti Jan chtěl dnes večer dát. Vezmi si to na památ...“ Zbytek věty zanikl v hlasitém nářku, který už Zilke nedokázala dál zadržovat. Karin třesoucí se rukou vzala krabičku a pomalu ji otevřela. Ještě si pamatovala, jak se ve světle zářivek zatřpytil nejkrásnější zásnubní prsten, jaký kdy viděla, a pak ji pohltila milosrdná tma.

Následující hodiny a dny si vybavovala jen útržkovitě, jako kdyby sledovala rozstříhaný film: probuzení ze mdloby na nemocničním lůžku a tišící injekci, tichý hovor, rodiče, kteří ji odvázejí domů a něco jí konejšivě říkají, dny bez konce a beze smyslu a pak den pohřbu – vystavená rakev v kostele plném těžce vonících květin a mihotavého světla stovek svící, nehybný Jan s tak strašně klidnou tváří a jeho ledová ruka, do které mu vkládá zásnubní prsten, který měl být její...

„Sbohem, Jane,“ slyšela se říkat a jakoby z výšky viděla, jak klopýtá za rakví a potom ji Erika s Peterem odvádějí k taxiku a vezou domů.

* * *

Karin potřásla hlavou. Rozhlédla se a s údivem zjistila, že sedí ve své pracovně a po tváři se jí řinou slzy. Popotáhla. Tohle nesmí dělat. Žádné vzpomínky. A kolik je vůbec hodin? Tři čtvrtě na deset! V deset má být v kavárně. Rychle si opláchlá uplakaný obličej, nazula sandály a popadla tašku. Až teprve venku si uvědomila, že si mohla trochu upravit vlasy. Ani se nepodívala do zrcadla. Erika už čekala u stolku pro dva, před sebou kapučíno a významně poklepávala na ciferník svých náramkových hodinek. „Kde se touláš? Máš čtvrt hodiny zpoždění! A co ty vlasy? A obličej? Ty jsi brečela, že jo?“ vychrlila na Karin místo pozdravu.

„Omlouvám se. Dřív jsem to nestihla.“

„Nojo. A proč jsi brečela? Neudělal ti něco ten tvůj profesor?“

„Tak zaprvé to není můj profesor, ale nadřízený, a za druhé mi nic neudělal. Jen mi nabídl, abych se zúčastnila expedice za orchidejemi, na které dostala katedra grant,“ ohradila se Karin.

„No to je super! Doufám, že vylezeš ze své nory a pojedješ! Kývla jsi mu na to, ne? A proč jsi brečela? Nic neříkej, vím to. Karin, jak dlouho ti ještě budu říkat, že pláčem nic nezměníš. Musíš žít přítomností a budoucností, ne se pořád ohlížet a smutnit!“ Erika se naklonila ke kamarádce a poplácala ji po ruce.

Karin pokrčila rameny: „Když já si nemůžu pomoci. Vždycky si představím, jaké by to bylo dnes, kdyby...“

Erika ji přerušila: „A dost. Nemysli na to. Dívej se dopředu. Co ta expedice? Kdy jedeš?“

„Ještě nevím, jestli pojedu. Sice by se mi to hodilo do mé disertační práce, ale mám tu ještě nějaké povinnosti a také ta část o vstavači Spitzelově není hotová. Ani pořádně nevím, kde bych ho měla hledat. Co když tou expedicí ztratím zbytečně moc času a bude mi pak chybět?“

„Ale prosím tě, ty máš starosti,“ mávla rukou Erika. „Všechno stihneš jako vždycky. Co tomu říká profesor?“

„Ten chce, abych jela. Že prý to bude významná součást mé práce. Musím mu dát vědět ještě dnes. Právě teď totiž orchideje kvetou a nejlépe se určují.“

„Tak na co čekáš? Hned mu zavolej, že si vážíš jeho důvěry a že jedeš! Nebo s tebou přestanu kamarádit!“ vyhrožovala Erika, ale úsměv utajit nedokázala.

Karin se na přítelkyni vděčně podívala, vylovila z kabely mobil a vyhledala číslo profesora Rilkeho. Erika pochopila z rozhovoru, který ovšem slyšela jen napůl, že je profesor rád, že Karin pojedje, a ona tedy zřejmě v příštích několika týdnech kamarádku neuvidí. Pohlédla z okna kavárny na pouliční ruch, na lidi venku, kteří vyměnili jarní kabáty a bundy za lehčí oblečení, což nasvědčovalo tomu, že se blíží léto. Erika zadoufala, že kamarádka bude po návratu z hor taková jako dřív.